Българска Академия на Науките
Институт по океанология - Варна
Вх. № 175/КП0101
16.03 20 12 г.

СТАНОВИЩЕ

от професор Снежана Мончева
Ръководител секция"Биология и екология на морето"- ИО-БАН

член на Научно жури, назначено със Заповед № 10/20.01.2012 г.
на Директора на Институт по океанология „Фритьоф Нансев" при БАН
за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност "професор"
по научна специалност 01.05.02 – Неорганична химия/морска химия/, обявен в ДВ, бр. 93/25.11.2011

В обявения конкурс за академичната длъжност "професор" по специалността Неорганична химия/морска химия (шифър 01.05.02), доцент Галинка Щерева е единствен кандидат.

Д-р Щерева представя списък с общо **113** заглавия. От тях **3** (А_1-3) са свързани с образователната и научна степен **"доктор", 43** (Б_4–47) са по конкурса за заемане на академичната длъжност **"доцент",** които не са обект на рецензиране по настоящия конкурс, но са взети пред вид при общата характеристика на кандидата.

В настоящия конкурс доц. Щерева участва със 67 научни труда. От тях 19 са публикувани в международни научни списания и сборници, 10 от които с импакт фактор, 19 – в национални списания и периодика и 29 са доклади, отпечатани в пълен текст в сборници от международни научни форуми. Научните трудове №№ 2, 3, 15 и 66 не са обект на становището, поради личното ми участие като съавтор.

В 9 от публикациите в специализирани издания, в 16 - в българската периодика и в 19 от докладите д-р Щерева е първи автор (общо в 85% е първи и втори автор), което безусловно подчертава водещата и роля. Повечето от трудовете (47) са на английски и руски език, 29 публикувани в чужбина, сред които в авторитетни журнали като *Marine Chemistry, FEMS Microbial Ecology, J. Mar. Systems, Water Sci & Technology и др.*

Общият ИФ е 15.215

Обща характеристика на научната, научно-приложна и учебно-преподавателска дейност

Научните интереси на доц. Щерева са в сферата на изследване състоянието на химическите параметри на морската среда, пространствено - темпорална им динамика и ролята им за оценка на качеството на водата и дънния субстрат като ресурс и среда за обитание на пелагичната и бентосна биота, респективно на екологичното състояние на екосистемите. Хронологията на нейното развитие свидетелства за разширяване на спектъра на научните и интереси и професионална компетентност, както по отношение

на параметрите на изследване (биогени в неорганична и органична форма, тежки метали, и други замърсители), така и по отношение на домейна на проучване - крайбрежната зона на Черно море, шелфа и откритоморската акватория, прилежащите езера, пелагиала и дъното и от особено значение граничните зони (суша – море, тънкия повърхностен слой, субокси зоната, СПС).

Отразените в самооценката **приноси** на кандидата са добре формулирани и съответстват на обхвата на нейните фундаментални и научно - приложни постижения.

От професионалната ми компетентност на биолог-еколог селективно поставям акцент върху следните приноси със съществена **научна стойност**:

- характеристика на вертикалния профил на основните химични параметри под влияние на климатични фактори и въвеждането на нови параметри (общ разтворен азот и суспендиран азот) важни за изясняване на биогеохимичния цикъл на азота и междугодишните вариации в химизма на средата.
- комплексното изучаване на взаимовръзката абиотичните и биотичните параметри на морската среда (1, 15, 16, 66, 1.5.1) за оценка на антропогенното въздействие и изясняване промените настъпили в бенто-планктонните биологични съобществата (14, 31, 51, 35).
- проучването в градиентните слоеве на пелагиала и седиментите със съвременните подходи на молекулярната таксономия (13); изследванията на биохимичният състав (въглехидрати, протеини) и флуоресцентни спектри на фитопланктонните съобщества и интерпретацията на корелативните им взаимозависимости с химизма на средата.
- изследването на метали и органични замърсители (4, 59) в седименти и значението им за оценка на потока на замърсители от дъното, включително и като потенциален източник на N и P, ролята им за вторична еутрофикация и екологичното състояние на бентосните съобщества и в зависимост от типа и състава на седимента
- установените сезонни изменения в хидрохимичния режим на някои черноморски реки, включително и река Дунав, контактна зона „река-море" като биогеохимична бариера,
- получените нови съвременни данни за различни химични параметри и изведените дългогодишни тенденции
- Специално внимание заслужават научно - приложните разработки по внедряване на РДВ – определени са референтните условия и зони от българското

крайбрежие, като базов фактор за оценка на екологичното състояние при мониторинговите изследвания.

Бих желала специално да подчертая **активната преподавателска дейност** на д-р Щерева (лекционни курсове по 7 дисциплини в Технически и Икономически Университет и ВВМУ) и **ръководство на дипломанти** (22), както и участието/ръководство на **научни и научно-приложни задачи и проекти** с национално и международно финансиране (31).

Отразяване на научните публикации в нашата и чуждестранната литература

Авторската справка на намерените цитирания за периода след придобиване на акад. длъжност „доцент" съдържа 184 цитати, 142 от които са в международни издания. Допуснатата техническа неточност (№№ 25, 26, 61 и 137 са нечетивни, а №№ 78, 85, 93, 94, 96 са скрити автоцитати), в никакъв случай не се отразява на впечатляващата наукометрика на цитиранията – от 22 статии цитирани в чужди издания, 11 са цитирани 89 пъти в 45 различни специализирани журнали, с общ ИФ- 259.249 .

Личните ми впечатления от дългогодишната ми съвместна работа с д-р Щерева са за един прецизен и компетентен изследовател, достоен последовател на всепризнатата школа на проф. Рождественски, с неоспорим принос за разширяване и издигане нивото на съвременните изследвания в областта на морската химия в ИО-БАН и Черно море.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доц. Щерева се представя в конкурса с научна продукция, практико-приложна дейност и учебно-преподавателска активност **в пълно съответствие с условията за заемане на академичната длъжност „професор"**, приети от ИО-БАН, които по редица показатели **надхвърлят общоприетите критерии** (публикации, цитати и др).

Творчество на доц. Щерева я представя като водещ и утвърден специалист с ясно очертан **профил в изследванията на химията и екологията на Черно море и прилежащите езера**, с признат авторитет в национален и международен мащаб.

На това основание давам своето **положително** становище и препоръчвам на почитаемите членове на Научното жури по конкурса присъждането на акад. длъжност "професор" на доц. д-р Галинка Щерева.

15.03.2012
Гр. Варна

/проф. Снежана Мончева/